

UJVIDÉKI HIRLAP

Megjelenik minden osütörtökön és vasárnap.
Előfizetési ár: Egész évre 12 K., félévre 6 K., negyedévre 3 K.
Egyes szám kapható a kiadóhivatalban.

Felelős szerkesztő:
dr. Nemes Sándor

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Erzsébet-tér 6. szám. — Telefon szám 49.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Nyilt levél

az ujvidéki városi törv. bizottság
ellenzéki tagokjaihoz.

Ujvidék, 1905. július 15.

Miután az ujvidéki függetlenségi és 48-as párt elnöke távol tőlünk súlyos betegen fekszik, miután pártunk másod-elnöke és alelnöke szintén nincsenek városunkban, ezton hívjuk fel az ujvidéki ellenzéki törv. bizottsági tagokat, hogy bármelyikük sürgösen: rendkívüli közgyűlést összehívni kéri ivet köröztessen és az egybehivandó közgyűlés napirendjére oly indítványt terjesszen elő, a melyet a hazafias kötelesség parancsol, ugyanis olyant, mely a kormányt alkotmányellenesnek nyilvánítja, a képviselőház 1905. június 21-én hozott határozatát, — mint törvényeset és alkotmányunkból folyót, — magára nézve kötelezőnek tekinti és miután a kormány mindedig állásáról le nem mondott, — neki bizalmatlanságot szavaz és sürgösen felhívja, hogy állásáról haladéktalanul mondjon le.

Továbbá megkövetelje a város tisztviselőitől hogy a kormánynak a törvényhozás által meg nem szavazott ujoncok

előállítására és sorozásra vonatkozó rendeleteit végre ne hajtsák, annak végrehajtásában közre ne működjenek, ngyszintén tagadják meg a póttartalékosok és tartalékosok oly célból leendő behívását, illetve előállítását, hogy azzal a meg nem ajánlott ujoncok pótoltsanak, helyesebben a törvényhozás ujoncmegajánlási joga kijátszassék. Az indítvány szerint különösen legyen megtiltva a meg nem szavazott adók behajtása, de még elfogadása is. Minden a törvényhatósághoz érkező törvénytelen kormányrendelet ellen pedig feliratilag tiltakozzanak.

Végül foglaljon magában az indítvány oly intézkedést, amely az alkotmányellenes kormánynak az engedelmséget megtagadó tisztviselők ellen netán használandó megtorlással szemben azokat megvédi.

Felhívjuk tehát városi törv. bizottságunk ellenzéki tagjait, hogy a vezérek távollétében azokat helyettesít és az említett indítvány benyújtása érdekében haladéktalanul intézkedjenek.

Országszerte megnyilatkozott a nemzeti ellenállás.

Huszonkilenc vármegye és 26 város mondotta ki a fentiekkel azonos határozatot, csak Ujvidék város marad szótlanul.

Hát kell minekünk a Fehérvári kormánya?

Nem.

Elismerjük-e alkotmányos kormánynak?

Nem.

Adjunk-e mi ilyen kormánynak adót és katonát?

Soha!

Ha tehát így áll a dolog, — mondja ki ezt a város.

Álljon a nemzett, mellé. Gyorsan Haladéktalanul. Ujvidék, — az ország déli végvidéki városa ne legyen-e a magyarság védvára?

Hisszük, reméljük és elvárjuk — nehogy a súlyos kötelelenségmulasztás és hazafiatlanság vádja érjen — a törv. biz. elsősorban ellenzéki, de különben is minden egyes hazafias tagjától, hogy irányító indítványt mulhatlanul befog terjeszteni és annak elfogadását elősegíteni hazafias kötelelenségnek fogja tekinteni.

Mayer József.

TÁRCZA.

Drága órák.

Irtá: Csehov Antal.

(Folytatás)

(3)

Máskor meg Oszipovna Alisz hamarabb jött egy órával. Avval kért boesánatot, hogy hét órákor színházba kell mennie. Miután hét órákor Vorotoff kikísérte, felöltözött és szintén színházba ment. Amint neki látszott, csak azért, de csak azért indult el, hogy szórakozzék, üdüljön, Alicera nem gondolt. Nem tudta feltelezni magáról, hogy mint komoly, tudós életpályára készülő férfi munkáját félbeszakítsa és csak azért menjen színházba, hogy ott nem kevésbé ismerős, nem okos, nem elég intelligens ifju leánnyal találkozzék.

Hanem a felvonás közben dobogni kezdett a szíve, mint valami gyermek sietett, anélkül, hogy maga észrevenné, keresztül-kasul az előcsarnokon és folyosókon végig, türelmetlenül keresve valekít. Mikor a színet vége felé járt, nagyon türelmetlen volt: hanem

mihelyt a rózsaszínű ruhát és a tüllel takart szép vállakat megpillantotta, szíve a boldogság érzetétől összeszorult, barátságosan mosolygott és először érezte a féltékenységet.

Alisz két nem szép tanulóval és egy tisztel ment. Nevetett, hangosan beszélt, szemlato mást kacérkodott: így Vorotoff őt sohasem látta Világos volt, hogy boldog, megelegetett, őszinte, melegen érező. Vorotoff úgy vélte, hogy feneketlen mélység van közte és ezen társaság között Köszöntötte tanítónéját; ez azonban csak hidegen biccentett fejével gyorsan elhaladt mellette. Valószínűleg nem akarta, hogy lovagjai megtudják, hogy neki tanítványai vannak és kényszerűségből órákat ad.

Ezután színházi találkozás után belátta Vorotoff, hogy szerelmes . . . A következő órák alatt nem küzdött többé magával. Csinos tanítónéját szemével szinte felfalva, tiszta és nem tiszta gondolatainak szabad folyást engedett, Oszipovna arca megtartotta rideg kifejezését. Pontban 8 órákor minden este nyugodtan mondta: a viszontlátásra uram, és arról volt meggyőződve, hogy Vorotoff teljesen

közömbös irányában és közömbös is marad hogy a férfi helyzete reménytelen.

Óra közben Vorotoff néha álmódzni, reménykedni kezdett, terveket kovácsolt, gondolatban megszerkesztette szerelmi vallomását, eszébe jutott, hogy a francia nők könnyelműek; de egy szempillantás tanítónője arcára elég volt, hogy gondolatai nyomban eltűnjenek, mint a gyertya világossága kialszik, ha szeles időben a nyári lakás terraszára kiviszik. Egyszer szerelemittasan, mintha lázban volna, elfeledkezett magáról és nem türtöztetve tovább magát, mikor Alisz az óra végével kifelé ment az előszobába, utját állva a leánynak, nehezen véve lélekzetet és akadozva beszélvén, szerelmet kezdett vallani:

— Drága kisasszony! én . . . én szerelmes vagyok önbe! Engedje meg, hogy nyilatkozzam.

Alisz elsápadt; — valószínűleg azon való aggodalmában, hogy a nyilatkozat után többé nem jöhet el és az óráért járó rubelt nem kaphatja meg, ijedt szemeit kimeresztette és suttogva mondta:

A „PÁVA-SZAPPAN“ a legjobb mosószappan és legolcsóbb.

Neki az „olyan“ mindegy.

Kávéházakban éjjel után, vendéglőkben jókedvű ifjak társaságában felkapták ezt a most már szálló igévé vált mondást: nekem az oly mindegy.

Ugy látszik ez a vic megtetszett a geszti uraságnak, mert „kedves barátjához“ intézett levelében, amellyel a helyzetről irandó cikksorozatát bevezeti, azt mondja, hogy amit tud, lát és érez, azt kimondja, bár tudja, hogy minden szavát félre magyarázzák, de ez „olyan“ mindegy neki.

Hát a geszti uraságnak ezt a cinikus beszédét igen jól ismeri már az ország és az ugrai levél óta nem egy ízben sajnálkozott a nemzet azon, hogy egy meghibbant eszű császármadár intézi az ország sorsát; a ma megindított cikksorozata is legfeljebb szánalmat fog kelteni iránta, de sulya az ő irásának, az ő szavainak az ország válságos helyzetében nem lesz többé.

Azt mondja mai első cikkében Tisza István gróf, hogy a januári választásokon a nemzet csak a fölött ítélkezett: szükséges-e a házszabály revízió, vagy nem?

Ezen nyargalt január 26-ika óta Tisza és ezen nyargaltak fizetett ujságjai is mindig annyira, hogy ez rögeszméjüké vált Tiszáéknak.

Már pedig minden józan eszű ember ebben az országban igen jól tudja, hogy a januári választásokon nem a házszabály revízió fölött döntött a nemzet, hanem éppen a hadsereg magyar vezérleti és vezényleti nyelvének és az önálló vámterületnek szükségessége fölött.

Ezt nem akarják a Tiszáék megérteni, ezt nem akarják Bécsben elhinni, emiatt van konfliktus a nemzet és királya között és most Tisza István újra meg újra vissza-

— Ah, az nem lehetséges! Ne beszéljen, kérem önt! Nem lehetséges!

Akkor Vorotoff egész éjjel nem aludt, a szégyenérzet gyötörte és szemrehányásokat tett magának. Sokáig gondolkozott a dolgon. Azt hitte, mintha a fiatal leányt nyilatkozatával annyira megsértette volna, hogy többé el sem jó hozzá.

Másnap a lakásjegyzékben ki akarta keresni címét, hogy bocsánatkérő levelet írjon. De Alisz levél nélkül is eljött. Az első pillanatban mintha kellemetlenül érezte volna magát, azután kinyitotta a könyvet és gyorsan, a szokott módon fordítani kezdett, mint máskor is:

— „Fiatal ur, ne szakítsa le virágaimat a kertemben, melyeket beteg nővéremnek akarok adni . . .“

Mai napig is oda jár tanítani. Már négy könyvet lefordított és Vorotoff semmit sem tud a mémoires szón kívül. Mikor tudományos munkájáról kérdezik, kezével int és az időjárásra fordítja a beszédet anélkül, hogy a kérdésre válaszolna.

(Vége.)

kérődzi rögeszméjét: „a nemzet januárban a házszabály revízió fölött döntött, — ahelyett, hogy végre jobbik eszéhez térne és belátná, hogy végre jobbik eszéhez térne és belátná, hogy igenis a magyar nyelv jogosságát és gazdasági önállóságunk szükségességét hirdették vezéreink a januári választások előtt és a magyar nemzeti állam kiépítésének eszméje volt az ellenzék tiszta zászlajára írva

Hanem hát a geszti uraság — aki tásgyilagos néhány cikket ígér — már az első cikkében is valótlanúságot mond. Magyarán mondva: hazudik és rágalmoz.

A megvesztegetők fészkeiből kikerült uraság elég vakmerő azt mondani, hogy terrorizmussal, ámitással és a rágalom fegyvereivel „csikarta ki győzelmét az ellenzék.“

És most is ezt meri mondani, amikor ugyszólván az egész nemzet, mint egy ember sorakozik a nemzeti jogokért harcolók táborába

És megmarad a geszti uraság másik rögeszméje mellett is, hogy ennek hirdetésével a konfliktust a nemzet és korona között még élesebbé tegye.

Azt mondja ugyanis, hogy a „következményeiben kiszámíthatatlan, végzetes hiba abban rejlik, hogy ezek, akik még csak néhány hónapja is oly világosan látták a vezénnyelv kérdésben rejlő összes veszélyeket, hozzájárultak oly katonai követelésekhez, melyek megakasztották a kibontakozást és felidéztek a mai válságos helyzet összes csapásait.“

Tehát a magyar nemzet katonai követelése nemcsak nem jogosultak de veszedelmesek. Így beszél egy magyar államférfi, aki vezére volt egy pártnak. És ennek a veszedelmes gondolkozásu embernek irásait le is közlik, hogy tudomást vegyen róluk újra meg újra Bécs és a császár!

Bizony mondjuk, hogy Tisza István gróf esze járásán nem kell csodálkoznunk, hisz neki már „minden olyan mindegy.“

Ujdonságok.

Sok pénze van a városnak. Kerülő uton tudjuk meg azt az örvendetes hirt, hogy Ujvidék városának sok pénze van. Mindaddig úgy tudtuk, hogy városunk pénztárának állapota igen hasonlít ahhoz a bizonyos templombeli egérhez. De most minden eddig más véleményen levőt alaposan meg fog örvendeztetni az a tudat, hogy városunk pénztárában sok pénz van. Mert másképp el sem tudjuk képzelni, miért határozta el a városi tanács, hogy a legközelebbi közgyűlés elé javaslatot terjeszt, mely szerint 150 ezer koronával új vágóhidat épít. Az e célból a régi vágóhidon künnjárt bizottság is osztja azt a véleményt, hogy új vágóhidra sürgősen szükség van, olyanra, hogy annak építését még ez évben tervezik. Mi a magunk részéről, — kik ter-

mészetszerűleg szívünkön viseljük városunk lakosságának érdekeit, — sehogyse tudjuk megérteni, hogy amikor annyi sokkal fontosabb, égetőbb kérdés vár megoldásra, mint például, hogy mást ne mondjunk: a csatornázás, meg a vízvezeték kérdése, akkor új vágóhidat akarnak építtetni. Ugy tudjuk, azzal érvelnek, hogy a hus által lesz a legtöbb betegség terjesztve. Elfogadjuk, de azt már nem írjuk alá, hogy a köztisztaság miatt van szükség nagyobb vágóhidra, mert a mostani vágóhidon is lehet tisztaságot tartani. De ha a városnak pénze van, — a melynek hiánya miatt maradt el a vízvezeték, a csatornázás rég vajudó ügye, ugy tessék azt égetőbb, fontosabb intézmények létesítésére fordítani.

Kövessiek újabb fiasokja. A szerkesztésében megjelent „Ujvidéki Színházi Ujság“ éber ellenőrzést gyakorolt Kövessy Albert színiigazgatónak és társulatának működése felett és ha ennek a köteles ellenőrzésnek következtében Kövessy ur botránnyainak egész végtelen sorozatát hoztuk nyilvánosságra, és ha ezek ellen erélyesen és kiméretlenül kikeltünk, — ugy csak a közönség érdekét tartottuk szemünk előtt. Hogy mennyire igazságosak voltunk, amikor azt állítottuk, hogy Kövessy működésével egyáltalán nem lehetünk megelégedve, bizonyítja az a körülmény, hogy Kövessy, aki minden évben június elejétől szeptember közepéig, sőt szeptember végéig szokott Nagykánizsán saját arénájában (tehát redukált kiadások mellett) játszani, ezidén — csak 5 hétig maradhatott ott és most Siófokra ment át. Ha ez a tulságosan megkurtított színiévad nem elég bizonyíték a „Színházi Ujság“ igazságos birálata mellett, — ugy megemlítjük, hogy több száz ujvidéki polgár, köztük a város legelőkelőbb, legintelligensebb polgárai, (a bíróság, a vár. törv. bizottság, a tanári, az ügyvédi és orvosi kar stb. vezetői) felebbezést adtak be az ellen, hogy Kövessy Albert további három évre kapta meg az ujvidéki színházat. Ez a felebbezés Kövessy ur működését hűségesen tükrözi vissza és a „Színházi Ujság“ minden felszólalását magáévá tette. Ezekután semmi kétségünk nincs, hogy Kövessy Albert sikertelen és dicstelen direkcijától egy és mindenkor a megszabadul színházunk.

Mayer József.

Közigazgatási bizottsági ülés. E hó 14-én a városi közigazgatási bizottság ülést tartott, a melyen a folyó ügyeket intézték el.

A városi tiszt főorvos figyelmébe. Panaszos irást kaptunk, amelyben több uszpenszka utcai lakos panasolja, hogy az uszpenszka utcai szerb templom előtti téren naponta felhalmozódó szemét néha napokig eltakarítlanul hever. Ugyanis a szemetet ezen a téren a környékbeli utcákról összehordják és onnan még ugyanaznap el kellene vitetni. Azonban igen gyakran előfordul, hogy a nyári forró napokon a közegészség szegényére ez a szemétdomb vasárnapon át is ott marad. Ezen visszás és egészségtelen állapot sürgős megszüntetése igen kívánatos volna. Színtugy az uszpenszka téren levő közútból a folytonos vízmerítés által a víz megáll és ott zöldes büzhödtt felületet kap, ami hogy nem egészséges dolog, azt magyaráznunk felesleges. Igaz, csatornázás híján ennek elhárítása nehézségekbe ütközik, de tán lehetne ezen mégis csak valahogyan segíteni. A környékbeli lakosság egészsége megkívánja.

